

ژئالووا باشوور نیی. . رمان نامیند

لننو کتواری سیاسی و کمالیاتی کوردیدا وانیندکی زاا ههیه، کتیدایا لپرسی ههر شکست و لپمپهکدا، دن و لپچاویلکای سقامگیری ژئی یی ژمونی باشوور و چاو لپ بشکانی دیکای کوردستان، بپ تایبته ژئالووا دکن.

وخته لپوو گرفتک دته پش، خپرا دستانیک قوت دبنوو و دپن دنوو چاو لپ ژمونی باشوور بکن و بپ ویک باشووریان پندکرا. لپ استیدا خودی ئم بپراورد بپ ئنفست بپت یاخود لپ وانگای نااگاییوو گرفت و پویسته تپپه نرت.

باشووری کوردستان کپ نزیکی سددیک بووت ماک و چقی جوالنوی سیاسی کورد و ستاتیکشی کپ زیاتر لپ س دپیه پوایه تی ههرمی و نودوو تی و رگرتوو، ههرگیز ناکرت بپراورد بکرت بپ ژئالوای کوردستان کپ لپ چوارچووی جیه پلپ تیکی جوالوای سوریادا تا ئستا درفت نپوو سقامگیر بپت و پپی نپرنی تورکیا و سعودیه و قتر و ئمریکا و ئسرائیل و فرانس لپ لایک و ووسیا و ئرانیش لپ لایکی دی جپرک لپ ئاازی و گرکوپری دروست کردوو کپ وادکات داهاتووی ئم ستاتیه بپ نادیری بهتوو.

لپ استیدا زلهزان تا ئستا لپسار ئو کپش کپن دپن کپ پرسی کورد بپ بچوکرای بهنوو و پگری بکن لپوی کپ دزک لپو زیاتر گور بپت و بپ ناچاری نخشای ژههاتی ناو استی بپ ههموار بکنوو، بپیه تا ئستا لپو نپوند دا ماونتوو و نپ دپتوانن ستاتی ژئالووا لپ ناوبرن کپ ییک دنیا سروری تیا تمارکراو و ئفسانای داعشی بپزاندوو، نپ دپتوانن دانی پدابنن و مپری ئازادی دووم پارچای کوردستان دستان بپر بکن، چونکپ نایانوو سروری دپوت نپتووکان تپکبدن و چوار وپات ووبپووی ناسقامگیری درخایان بکنوو، بپیه بپ گوپری ستراتیژکی دوور دپمک لپسار ئوو ساغ بوونتوو کپ ئگربپتوو پپژگارک زپریان بپت و دپی کورد بپ وویاندا بتفتوو، ئوا دپو تپچکپکی بچوک لپ چوارچووی عراقدا بپ کورد چپ بکن، ئوی ئستا لپ ستاتی باشووری کوردستاندا دپنین لپ استیدا زادی ئو وانین و کارکردی سیستمی جیهانی.

مپستانک لپردا ئوو یی ئمی لپم پارچپیدا بپدستانوو

لەخۆو نییه و سا به تێنه‌هاش زاده‌ی خه‌باتی کورد نییه له‌و به‌شه‌دا، به‌ه‌کو زاده‌ی که‌مه‌مه‌ هه‌لومه‌رجی مه‌ژوویی و جیه‌په‌له‌تیکیه، که ئه‌و به‌ ژئاوای کوردستان و هه‌چ به‌شکه‌ی دیکه‌ی کوردستان له‌گه‌مه‌ نییه و ئه‌سته‌مه ئه‌و په‌دراوانه‌ی سیستم به‌ ئاسانی له‌ ژئاوادا جه‌ بکه‌ون، ئه‌گه‌رجی ژئاوا دنیا‌یه‌که‌ نه‌ج و قوربانی به‌ دراوه‌ و له‌ هه‌گه‌یه‌دا به‌شومار مانا و به‌های له‌ خه‌یدا گه‌داوه‌ته‌وه‌. هه‌روه‌که‌ وتمان ئه‌وه‌ی له‌ باشووردا به‌ده‌سته‌ته‌وه‌ زاده‌ی که‌مه‌مه‌ هه‌لومه‌رجی مه‌ژوویی و جیه‌په‌له‌تیکیه که‌ تێنه‌ها شمولی ئه‌مه‌ به‌شکه‌ی کوردستان ده‌کاته، نه‌ په‌یوه‌ندی به‌ کارامه‌یی و ته‌که‌شانی ئه‌مه‌ به‌شه‌وه‌ هه‌یه‌ به‌ تێنه‌ها، نه‌ ئه‌وه‌ی له‌ ژئاواشدا ده‌گوزهره‌ په‌یوه‌ندی به‌ ناکارامه‌یی و نه‌زانی ئه‌و به‌شه‌وه‌ هه‌یه‌. به‌مه‌جه‌ره‌ هه‌لومه‌رجه‌کانی په‌که‌هاتنی سه‌تاته‌ی دانپه‌دانراوی باشووری کوردستان هه‌وون ده‌که‌ینه‌وه‌:

١- واقعی جوگرافی و ملمالنه‌ی زله‌زه‌کان
دوای جه‌نگی جیهانی یه‌که‌مه‌ و ده‌که‌وتنی “سایکس-پیکه‌”، ویلایه‌تی موسه‌ که‌ باشووری کوردستانی ئه‌سته‌یه‌ بوو به‌ خه‌ی ملمالنه‌ی توند له‌ نه‌وان به‌ریتانیای و تورکیا. به‌ریتانیای به‌ پاراستنی به‌ره‌زه‌وه‌ ندیه‌کانی له‌ نه‌وت و ده‌گریکردن له‌ هه‌ژموونی تورکیا، ناچار بوو جه‌ره‌که‌ له‌ مامه‌مه‌ له‌گه‌مه‌ ناسنامه‌ی کوردی بکاته‌ له‌مه‌ ناوچه‌یه‌دا. ئه‌مه‌ش وای کرد ده‌زی کورد له‌ عه‌راقدا زووتر به‌جه‌ته‌ ناو ته‌که‌سته‌ (نه‌ه‌وده‌وه‌ ته‌که‌نه‌وه‌) وه‌که‌ به‌یاره‌کانی که‌مه‌مه‌ی گه‌لان.

٢- ئه‌ژموونه‌ سیاسییه‌ یه‌که‌ له‌ دوای یه‌که‌مه‌کان

- ئه‌ژموونه‌که‌ی شه‌خی نه‌مه‌ر : یه‌که‌مه‌ هه‌وه‌ی جدی بوو به‌ دامه‌زراندنی فه‌واره‌یه‌کی ده‌وه‌تگه‌رایه‌ی شانه‌ینه‌ی کوردستان به‌ریتانییه‌کانی ناچار کرد دان به‌ بوونی “که‌شه‌یه‌که‌” دا بنه‌ن.
- شه‌شی ئه‌یلوول : به‌هه‌ی سه‌رکردایه‌تی مه‌ال مه‌سه‌ته‌فای بارزانی و باروده‌خی جه‌نگی سارد، ده‌زی کورد له‌ باشوور بوو به‌کارته‌ فشار له‌ که‌به‌که‌ی نه‌وان به‌که‌ی ژه‌ه‌اته‌ و ژئاوا و ملمالنه‌ی ئه‌ران و عه‌راق.

• ده‌سه‌په‌کردنه‌وه‌ی شه‌شه‌ی دوای ئه‌شه‌به‌ته‌یه‌ ١٩٧٥ و په‌که‌هاتنی ناوچه‌ی ده‌ژه‌فه‌ین (١٩٩١):

ئه‌مه‌ گه‌وره‌ترین وه‌رچه‌رخانی مه‌ژوویی بوو. له‌ره‌دا سیستمی جیهانی (به‌ سه‌ره‌که‌یه‌تی ئه‌مریکا) به‌یاره‌کی ته‌سته‌وه‌یه‌ دا به‌ پاراستنی ئه‌مه‌ پارچه‌یه‌، که‌ دواتر بوو به‌ بناغه‌ی هه‌ره‌مه‌ی کوردستان.

با هه‌کاری ئه‌و به‌چه‌قبوونه‌ی باشووری کوردستان وردتر بکه‌ینه‌و:

۱- به‌یاننامه‌ی هاوبه‌شی به‌ریتانیا و فهره‌نسا ۱۹۱۸ و په‌یمانی سیفه‌ر ۱۹۲۰

ئه‌مه‌ په‌که‌مین به‌هه‌گه‌ی فهرمی نه‌وده‌و ته‌یه‌ که‌ به‌اس له‌ مافی چاره‌ی خه‌نووسینی گه‌لانی ژهر ده‌ستی عوسمانی ده‌کات. له‌ په‌یمانی سیفه‌ردا ماده‌ه‌کانی ۶۲، ۶۳ و ۶۴ به‌هه‌وونی به‌اس له‌ دروستکردنی قه‌واره‌یه‌کی کوردی کرا له‌و ناوچانه‌ی که‌ کوردی ته‌دا نه‌شته‌جه‌یه‌. هه‌رچه‌نده‌ سیفه‌ر هه‌موو کوردستانی ده‌گرتنه‌و، به‌هه‌ام کاته‌که‌ که‌مالیسته‌کان له‌ تورکیا به‌هه‌ز بوون، به‌ریتانیا ستراتیژی خه‌ی گه‌یه‌ی و ته‌نها له‌ ویلایه‌تی موسده‌دا جه‌ختی له‌سه‌ر "ناسنامه‌ی کوردی" کردنه‌و به‌ ئه‌وه‌ی به‌یاره‌که‌ی که‌مه‌یه‌ی گه‌لان له‌ به‌ره‌زنه‌و نده‌ عه‌راق (که‌ له‌ژهر ئینتیدابی خه‌یدا بوو) به‌شکه‌ته‌و.

۲- به‌یاننامه‌ی ۱۹۲۲ی به‌ریتانیا و مه‌لیک فهرسه‌هه‌

به‌ریتانیا و حکومه‌تی عه‌راق به‌یاننامه‌یه‌کی هاوبه‌شیان ده‌رکرد که‌ ته‌یدا دانیان به‌ مافی کورددا نا له‌ دامه‌زراندنی حکومه‌ته‌کی کوردی له‌ سنووری عه‌راقدادا. ئه‌مه‌ له‌ کاته‌که‌دا بوو که‌ له‌ تورکیا به‌په‌ی په‌یمانی له‌زان و له‌ ئه‌راندا، نه‌که‌ هه‌ر به‌اس له‌ ماف نه‌ده‌کرا، به‌هه‌کو بوونی نه‌ته‌وه‌ی کورد ئینکار ده‌کرا. به‌ریتانیا ویستی به‌م کارته‌ گوشار به‌خاته‌ سه‌ر تورکیا و سه‌زی کورده‌کانی ویلایه‌تی موسه‌ به‌ لای خه‌ی اه‌به‌که‌شته‌.

۳- اه‌په‌رتی لیژنه‌ی له‌که‌ه‌ینه‌وه‌ی "که‌مه‌یه‌ی گه‌لان ۱۹۲۵

کاته‌که‌ که‌شه‌ی موسه‌ گه‌یشه‌ که‌مه‌یه‌ی گه‌لان، لیژنه‌یه‌کی هاته‌نه‌ ناوچه‌که‌ که‌ له‌ سه‌ ئه‌ندامی نه‌وده‌و ته‌ی (سویده‌ی، هه‌نگاری، به‌لجیکی) په‌که‌هه‌بوون. ئه‌و سه‌ اه‌اسپه‌ردراوه‌ی لیژنه‌که‌، اه‌په‌رتیه‌کیان ئاماده‌کرد و له‌ اه‌په‌رتیه‌که‌یاندا مه‌رجی ئه‌وه‌یان دانا که‌ ئه‌گه‌ر ویلایه‌تی موسه‌ به‌خره‌ته‌ سه‌ر عه‌راق، ده‌به‌ت کارگه‌یه‌ی ناوچه‌که‌ به‌ ده‌ستی کورده‌وه‌ به‌ت، چونکه‌ کورد زه‌رینه‌ی ئه‌و ناوچانه‌یه‌ و نا یانه‌وه‌ت به‌ت به‌ به‌شه‌که‌ له‌ ده‌وه‌ته‌ی تورکیا.

- زمانه‌ی کوردی زمانه‌ی فهرمی به‌ت
- داده‌وهر و فهرمانبه‌ره‌کان کورد بن.
- ئه‌م ده‌که‌یه‌مه‌نته‌ باشووری کوردستانی کرده‌ خاوه‌ن په‌گه‌یه‌کی یاسایی نه‌وده‌و ته‌ی که‌ هه‌چ پارچه‌یه‌کی تر نه‌یه‌وو.
- ۴- سیاسه‌تی "جیاکردنه‌وه‌ی نااسته‌وخه‌ " له‌لایه‌ن به‌ریتانیا و به‌ریتانیا له‌ هه‌گه‌ی ئه‌فسه‌ره‌ سیاسیه‌کانی وه‌که‌ (مه‌جه‌ر سه‌ن و

ئیدم (ندس) و هانی جڙک ل “خساری کلتووری- ن ت و ی” یان
د دا ل سلمانی و د وروب ری، م بستیان ئ و بوو باشوور
بک ن “قغان کی مر ی و سیاسی” ل دژی ه ژموونی تورکیا و
ی کتی س قیت، ئ م بوار ک م ی بریتانیا خساندی، وای
کرد ی ک مین قوتابخان، ئ ژنام و چاپ م نی کوردی ل
باشوور گ ش بکات، ک دواتر بوو ب ه و نی ش ش کانی شخ
م حمود و م لا مست فای بارزانی، ب مام بریتانیا ئ و ی ب
باکوری کوردستان ن کرد، ه رچ ن د ل و شدا جو ل ن و ی
زگار یخووزانی کوردی لاواز ن بوو، ب م ه کاران:

۱- گانی هاوس نگی ه ز: ل “سفر” و ب “ل زان
ل سالی ۱۹۲۰ پ یمانی سیف ر، بریتانیا د یویست تورکیای
عوسمانی پارچ پارچ بکات، ب ی باسی د و تی کوردی کرد ل
باکوور. ب مام کاتک مست فاکمال ئ تاتورک هات و ج نگی
سرب خ یی برد و، هاوک ش ک گ ا. ه زی سربازی: سوپای
تورکیا ب ه ز بوو، بریتانیاش دواي ج نگی جیهانی ی ک م
تاق تی ج نگی کی تری گ ور ی ن ما بوو .

م ترسی س قیت: بریتانیا د ترسا ئ گ ر ز ر فشار بخات س
تورکیا و ئ تاتورک خ ی باو ئ ت باوشی “ی ک تی س قیت” ک ئ و
کات دوژمنی س رسختی ئ ژاوا بوو. ب ی ب یاری دا تورکیا ازی
بکات و ل پ یمانی ل زان ۱۹۲۳ د سب رداري مافی کوردانی باکوور
بوو.

“۲- ویلای تی موس: ک ش ی “ن وت” و “سنوور
بریتانیا ل باکوور پاش کشی کرد، ب مام ل باشوور (ویلای تی
موس) قاچی خ ی توند کرد. ه کار ک ی س خا بوو:

▪ ک رکوک و ن وت:

بریتانیا د یزانی پاش ئ ژی ئا بووری ئیمپرات ری ت ک ی ل
ن وتی ک رکوک دای. ن ید ویست ئ م ناوچ ی بگ ئ ت و ژ ر
دستی تورکیا.

▪ کورد وک “زمانا:

ب ئ و ی ل ب رد م “ک م ی گ ل ن دا بس ل م ن ت ک موس
ناب ت بدر ت و ب تورکیا، بریتانیا دستی کرد ب
ب کاره نانی ب گ ی ن ت و یی. د یگوت: “دانیشتوانی ئ م
ناوچ ی کوردن، ن ک تورک، و ئ وان نایان و ت بگ ئ ت و ژ ر

دساکا ته ئېنقار.

• پشټوایي کورد به عراق:

بریتانیا جرګه لې “خسري” و “ما فی کلتوري” به کورداني
باشور دا) وګ به یاننامي ۱۹۲۲ (دا هاتوو، تنها به ئېوي
کوردګان ازیبن بڼه بشک لې ددوي ته نوي عراق و نښن
د مانوت بچینو و سړ تورګیا.

۳- به چي باکووري نه کړد “کارتی گوشار”؟

لې استیدا بریتانیا به ماوېي کی کورت ویستی ئېم بکات) به
نمونې پېوي ندی به ه نډک سړګ ه زی باکوور و کړد، بېام زوو
تګیشت کې ئېم “یاریي کی م ترسیدار.

ترس لې پېرشو بېاي:

ئېګر بریتانیا پشټگیری شېشي کورداني باکووري بکړدای، تورګیاش
دستی د کړد به تګداني بارودخي عراق و سووریا.

پاراستنی ددوي ت - نه توي:

بریتانیا د یویست تورګیا یې کی س قامگیر ه بېت کې سنوورګانی دیار
بېت و بېتد بربست لې بېردم ووسیای قیسري ودواتر س قیت.
دروستبوونی ددوي تګی کوردی لې باکوور به واتای ه و شانه وې
تورګیا و ئېران دهات، ئېم ش ناوچې کې د خست ناو گژاو کې و کې
بریتانیا نه یدتواني کې نترې بکات.

ئېوي ئېستاش ه یې لې ژئوا، زادی ه مان کارکردی سیستم، کې
نایوت پرسی کورد لې چوار ددوي تدا با بکشت و سنووری ددوي ت
نه تويګان بس درتوي. دنا به ه موو پېوړې کې ئېزموونی باکور و
ژئو هاتی سوړیا کې کورد نوښت رايي ته ددکن لې ووی دام زراويي
و پکها ته و بېهاو نېک هر بېراورد ناکرت به داعش نو یېګانی
فړسیي نی جېلانی، بېکو شان لې ئېزموونی ددوي تانی ئېوروپیش ددات
بې و ئیمکانی ته کېم و. سا وګ لې لېدوانګانی ته م باراکی
نوښتري ترامپ به کاروباری سوړیادا هات، ئېوان ګریان کړد لې
پارچې بوونی ددوي ت کې ناوچې کې د خست گژاو کې گړو و!

رمان نامین